

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

GENEL KURUL

KARARLARI

Eğitim Yayınları No. 41

01.88

000

000

008

TÜRK-İŞ

**TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU**

GENEL KURUL KARARLARI

**TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi**

Tarih:.....

Demirbaş No: **7008**.....

Eğitim No:.....
Eğitim Yayınları No: 41

TÜRK-İŞ Eğitim Yayınları No. 41
Ankara, 2000

TÜRK-İŞ Genel Merkezi
Genel Eğitim Sekreterliği
Bayındır Sokak No. 10
Kızılay - Ankara

Baskı:
Başak Matbaacılık
(0.312) 384 27 61 - 62

SUNUŞ

TÜRK-İŞ'in 18. Genel Kurulu 1-5 Aralık 1999 tarihlerinde Ankara'da toplandı. Genel Kurulumuz, TÜRK-İŞ'in demokratik geleneklerine uygun bir biçimde, son derece olgun bir havada geçti. Genel Kurulumuz, TÜRK-İŞ'in önümüzdeki dört yıllık dönemdeki çalışmalarına ışık tutacak kararlar aldı. Bu kararların bir bölümü de "Öncelikli ve Acil Talepler Bildirgesi" olarak kabul edildi.

TÜRK-İŞ, 18. Genel Kurul öncesinde Türk işçi ve sendikacılık hareketinin karşı karşıya bulunduğu temel sorunlar konusunda, diğer yayınlara ek olarak, 40 kitapçık yayınlamıştı. Bu kitapçıklar yalnızca TÜRK-İŞ camiasıyla sınırlı kalmayan bir ilgi gördü. Bazı Sendikalarımız bu kitapçıkları kendi sunuşları ve ön-sözleriyle yeniden yayınlayıp, teşkilatlarına ayrıca dağıttı. Üniversitelerin öğretim üyeleri

ve öğrencilerinden, kamu kurum ve kuruluşlarından ve kamu çalışanları sendikacılık hareketinden de kitapçıklarımız için yoğun bir talep yaşandı. Bu nedenle, ilk 40 kitapçığın bir bölümünün ikinci baskıları daha 1999 yılında yapıldı.

TÜRK-İŞ'in 18. Genel Kurulunda oybirliğiyle kabul edilen ve Konfederasyonumuzun temel sendikal, demokratik, ekonomik ve sosyal taleplerinin ifade edildiği kararlar, her sendikacının ve işyeri sendika temsilcisi ve baştemsilcisinin elkitabı olmalıdır.

Genel Kurulumuzda oybirliğiyle alınan bu kararların ülkemize, halkımıza ve TÜRK-İŞ'e hayırlı olmasını diliyorum.

Salih KILIÇ

Genel Eğitim Sekreteri

ÖNCELİKLİ VE ACİL TALEPLER BİLDİRGESİ

TÜRK-İŞ 18. Genel Kurulu, aşağıdaki acil taleplerin öncelikle ele alınmasını ve bu talepler doğrultusunda mücadele edilmesi gerektiğine karar vermiştir.

- İşçi alacakları derhal ödenmelidir.
- Özelleştirme durdurulmalı, kamu kesiminin sorunları işçi ve işverenlerin de katılımıyla çözüme kavuşturulmalıdır.
- Taşeron mafyasıyla ve kaçak işçilikle etkin bir biçimde mücadele edilmeli ve bu uygulamalar engellenmelidir.
- Türkiye tarafından onaylanmış 158 sayılı ILO Sözleşmesi uyarınca iş güvencesi sağlanmalıdır.

- İşçi-memur ayrımı, bu konudaki geçmiş çalışmalar ve uluslararası standartlar ışığında yeniden düzenlenmelidir.

- Başta hak grevi olmak üzere, grev hakkı üzerindeki tüm yasaklama ve kısıtlamalar, Türkiye'nin onaylamış bulunduğu 87 sayılı ILO Sözleşmesi doğrultusunda kaldırılmalıdır.

- İşkolu yetkisine dayanarak işkolu düzeyinde toplu iş sözleşmesi bağtlama uygulaması yeniden getirilmelidir.

Genel Kurulumuz, TÜRK-İŞ'in bu öncelikli ve acil taleplerinin yerine getirilmesi ve kazanılmış haklarımızın korunması için ve özellikle kıdem tazminatımıza yönelik herhangi bir saldırı karşısında, her türlü meşru ve demokratik eylemin gerçekleştirilmesine, tüketici boykotlarının kullanılmasına, işçi sınıfının si-

yasal alandaki bağımsız gücünün güçlendirilip geliştirilmesine ve gerektiğinde üretimden gelen gücün ülke çapında ve tüm işkollarını kapsayacak biçimde etkili bir biçimde kullanılmasına karar vermiştir.

KARARLAR

A. DEMOKRATİKLEŞME

1- 12 Eylül döneminin anti-demokratik Anayasası ve diğer mevzuatı, sendikaların ve diğer demokratik kuruluşların da katılacağı bir tartışma sürecinde, evrensel demokrasi ilkelerine, onaylanmış uluslararası sözleşmelere ve tam üyelik için başvurduğumuz Avrupa Birliği standartlarına uygun hale getirilmelidir. Çoğulcu, özgürlükçü ve katılımcı demokrasi, tüm kurum ve kurallarıyla uygulanmalıdır. Demokrasinin önşartı, temeli ve ana kistası, sosyal adalet, işçi hakları ve sendikal hak ve özgürlüklerdir.

2- TÜRK-İŞ Ana Tüzük'ünde, Konfederasyon'un Amacı şöyle belirtilmektedir: "TÜRK-İŞ, insan hakları, çoğulcu ve özgürlükçü de-

mokrası kuralları, Atatürk ilkeleri, milli, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti anlayışı çerçevesinde çalışanların hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacını taşır." Bu amaç hayata geçirilmelidir.

3- Türkiye Cumhuriyeti'nin Misak-ı Milli sınırları içindeki bütünlüğü ve bağımsızlığı özenle korunmalı, uluslararası tekelci sermayenin sözcüsü ve beyni IMF'nin ve Dünya Bankası'nın ülkemizin bağımsızlığını zedeleyici tavırlarına karşı çıkılmalıdır. Çoktarafli Yatırım Anlaşması (MAI) imzalanmamalı, günümüzün kapitülasyonları olan "imtiyaz sözleşme ve şartlaşmalarında uluslararası tahkim" reddedilmelidir. Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ilişkilerinde ve genel olarak dış ilişkilerimizde, ulusal çıkarlarımıza zarar verebilecek, ulusal onurumuza gölge düşürebilecek veya bütünlüğümüzü ve bağımsızlığımızı tehdit

edebilecek tutum ve davranışlardan kesinlikle kaçınılmalıdır.

4- Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısı korunmalıdır. Irkçılığın her türü lanetlenmeli, insanlığın evrensel kültür mirasına sahip çıkılırken ve ulusal kültürümüz geliştirilirken, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde kültürel bütünlüğün geliştirilmesine, ülkemizin kültür zenginliğinin ve yerel özelliklerin korunmasına ve geliştirilmesine çaba gösterilmelidir.

5- TÜRK-İŞ, ifade edilen amacı ne olursa olsun, her türlü diktatörlüğe, darbelere, silahlı eylemlere ve teröre, hukukdışı baskılara, zor ve şiddet kullanarak görüşleri kabul ettirme ve iktidara gelme çabalarına karşıdır. TÜRK-İŞ, toplumsal ve siyasal taleplerin demokratik kanallardan büyük ölçüde gündeme

getirilebildiği Türkiye'de, silahlı eylemlere ve teröre başvurulmasına karşı çıkmakta ve herkesi, ülkemizin demokratikleştirilmesi ve çalışanların sorunlarının çözülmesi mücadelesine katkıda bulunmaya ve mücadelelerini meşru ve demokratik platformda sürdürmeye davet etmektedir.

6- Demokrasinin temeli örgütlü toplumdur. şiddete dayanmamak, şiddeti savunmamak ve demokrasiyi ortadan kaldırmaya çalışmamak koşuluyla, her görüş ve düşünce serbestçe rgtlenebilmelidir. Toplumsal barışın ve huzurun ana dayanağı olan inanç, ibadet, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü özgürce kullanılabilmelidir. Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Yasası demokratikleştirilmeli, milletvekili dokunulmazlığı yasama görevi ile sınırlı tutulmalıdır.

7- TÜRK-İŞ, kimseye potansiyel suçlu gözüyle bakılmamasını, herkesin Anayasa'da, onaylanmış uluslararası sözleşmelerde ve yasalarda yer alan temel hak ve özgürlüklerini eşit biçimde ve özgürce kullanabilmesini, güvenlik güçlerinin halkımıza hukuk devleti anlayışı içinde eşit, hoşgörölü ve saygılı davranmasını istemektedir.

8- TÜRK-İŞ, faili meçhul cinayetlerin önlenmesini, bunların faillerinin bulunmasını, insan haklarına saygılı hukuk devleti anlayışının tüm soruşturma ve kovuşturmalarda hakim kılınmasını, bir insanlık suçu olan işkencenin kesinlikle önlenmesini, işkencecilerin caydırıcı bir biçimde cezalandırılmalarını talep etmektedir. TÜRK-İŞ, terör olaylarında devletin resmi güçleri dışında hiçbir gücün kullanılmamasını talep etmektedir. Devletimi-

zi ele geçirmeye çalışan çetelerle ve mafyayla etkili bir biçimde mücadele edilmelidir.

9- Türkiye Cumhuriyeti Devletinin tüm kurumları hukuk devleti anlayışıyla hareket etmelidir. Yargının tam bağımsızlığı sağlanmalıdır.

10- Demokratikleşmenin bir unsuru olarak, yerel yönetimlerin ve yerel meclislerin yetkileri artırılmalıdır. Köyde, işyerinde ve mahallede etkin bir yönetime katılma gerçekleştirilmelidir.

11- Basın ve yayın özgürlüğü en geniş biçimiyle tanınmalı ve idari kararlarla engellenmemelidir.

12- Ülkemizde bilimin yolgöstericiliği temel kabul edilmeli, egemenliğin kayıtsız şartsız ulusun olduğu anlayışı hakim kılınmalıdır.

13- Emek en yüce değerdir. Çalışanlar ve emekliler, toplumda hak ettikleri saygın yere sahip olmalıdır.

14- Toplumda, köşeyi dönmeci ve bireyci anlayışlar değil, halkın ve ülkenin çıkarlarını ön planda tutan ve örgütlü davranmayı savunan anlayışlar hakim kılınmalıdır.

15- TRT Yönetim Kurulu'nda 12 Eylül öncesinde işçilerin bir temsilcisi yer almaktayken, 12 Eylül sonrasında yapılan bir yasa değişikliğiyle, bu temsil yetkisi işçilerin elinden alınmıştır. TRT Yönetim Kurulu'nda işçilerin ve memurların yetkili örgütlerinin belirleyeceği temsilcileri bulunmalıdır.

16- Başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere, tüm işletmelerde çalışanların yönetime etkin katılımı sağlanmalıdır. Ekonomik ve Sosyal Konsey demokratikleştirilmeli

ve kuruluğu ve işleyişi kanunla düzenlenmelidir.

17- Sendikaların radyo ve televizyon kurması konusunda 13.4.1994 gün ve 3984 sayılı Yasa ile getirilen yasak kaldırılmalıdır. TÜRK-İş güncel konularda televizyon programları üretmeli, bunların anlaşmalı televizyon kanallarında yayımını sağlamalı ve bir televizyon kanalının kurulması veya kiralanması için gerekli çalışmaları yapmalıdır.

18- Üniversiteler  zerk ve demokratik bir yapıya kavuşturulmalı, Y K kaldırılmalıdır.

19- Dini eğitim ve öğretimde devletin gözetim ve denetimi etkinleştirilmelidir.

20- Meslek  rg tleri bağımsız ve demokratik bir yapıya kavuşturulmalıdır.

B. EKONOMİK POLİTİKALAR

21. Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü gibi kuruluşlar, işçi temsilcilerinin de katılımıyla Uluslararası Çalışma Örgütü benzeri bir yapıya kavuşturulmalı ve demokratikleştirilmelidir. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası tarafından gelişmekte olan ülkelere dayatılan biçimiyle istikrar ve yapısal uyum politikaları uygulamasından vazgeçilmelidir. 1980'li yıllardan bu yana, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin birçoğunda uygulanan ve sermayenin uluslararası çıkarlarına öncelik tanıyan ekonomik politikalar terkedilerek, insana öncelik veren ve sosyal devlet anlayışına dayalı ekonomik politikalar benimsenmelidir. TÜRK-İŞ, IMF'nin, özel sektörün ve hükümetlerin, işçi ücretleri, memur aylıkları ve emekli aylıklarındaki artışı, hedeflendiği

ileri sürülen enflasyon oranıyla sınırlama niyetlerine ve imzalanmış toplu iş sözleşmelerinde yer alan işçi lehine düzenlemeleri tek taraflı olarak yürürlükten kaldırma girişimlerine karşı çeşitli alanlardaki gücünü gösterecek ve bu gücünü etkili bir biçimde kullanacaktır.

22- Gelişmekte olan ülkelerin iç ve dış borçlarının bu ülke ekonomilerini ipotek altına alan yükünün ortadan kaldırılması için uluslararası ve ulusal düzeyde politikalar geliştirilmeli ve hayata geçirilmelidir.

23- Hükümet, Türkiye tarafından onaylanmış 122 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi hükümleri uyarınca, tam istihdam sağlamaya yönelik bir politika izlemeli, işsizlikle etkili bir biçimde mücadele etmelidir. Devlet, istihdam yaratıcı üretken ve verimli

yatırımlar yapmalıdır. Özel sektörün yatırımlarının teşvikinde istihdam yaratma özelliğine öncelik tanınmalıdır.

24- Gelir ve servet dağılımı, aktif devlet müdahalesiyle, adaletli hale getirilmelidir. Hayatın her alanında sosyal adalet sağlanmalıdır.

25- Türkiye'nin gelişmesi ve güçlenmesi ve halkımızın sorunlarının çözümü, kendi çıkarlarına herşeyin üstünde öncelik tanıyan işverenlerin denetimindeki piyasa kurallarına bırakılmamalıdır.

26- Devlet, ülke kalkınmasını demokratik planlama yoluyla yönlendirmelidir. Devlet, ülkenin ve halkın çıkarlarını gözönüne alarak, piyasaya aktif bir biçimde müdahale etmeli ve piyasayı yerli ve yabancı tekellerin hakimiyetine bırakmamalıdır. Devlet, büyük

işletmelerin kendi aralarında çeşitli biçimlerde anlaşarak piyasayı denetimleri altına alma girişimlerini önlemelidir.

27- Devlet, sosyal adaletin sağlanması doğrultusunda fiyatlara ve üretilen mal ve sunulan hizmetlerin kalitesine gerekli müdahalelerde bulunmalıdır.

28- Fabrikalar, bankalar, büyük ticarethaneler, büyük araziler ve çok miktardaki gayrimenkul üzerindeki bireysel tasarruf hakkı, ülkenin ve halkın çıkarları gerektirdiğinde, demokratik bir biçimde denetlenmeli ve ülkenin ve halkın çıkarları doğrultusunda yönlendirilmelidir. Devlet, aşırı kar peşinde koşanları denetim altına almalıdır.

29- Türkiye'de yaşayan vatandaşlarımızın yurtdışındaki mal varlığı ve banka hesapları

tespit edilmeli, kamuoyuna açıklanmalı ve vergilendirilmelidir.

30- Yasalarda yer alan yükümlölüklerini yerine getirmeyen işverenlere uygulanacak yaptırımların ağırlaştırılarak, caydırıcı olması sağlanmalıdır.

31- Ülkede ve devlet yönetiminde israf, yolsuzluk, rüşvet, hırsızlık önlenmelidir.

32- Devlet, temel tüketim mallarına uygulayacağı subvansiyonlarla, dar ve sabit gelirli leri desteklemelidir.

33- Geniş halk kitlelerinin başlıca ızdırabı haline gelen yüksek enflasyon oranı düşüröl-meli ve bir sorun olarak ölke gündeminden çı-karılmalıdır.

34- Çeşitli dönemlerde iktidardaki siyasal partilerin çıkarları doğrultusunda yönetilen,

birer arpalık olarak kullanılan ve sermayeyi desteklemek amacıyla kurulup işletilen kamu kurum ve kuruluşları, özerk ve demokratik bir yapıya kavuşturularak, halkımıza hizmet eder hale getirilmelidir. KİT'lerin yönetimi demokratik ve özerk bir yapıya kavuşturulmalı ve çalışanların Yönetim Kurulu üyeliği dahil, yönetime etkin şekilde katılımı sağlanmalıdır.

35- KİT'lere yeni kaynaklar aktarılarak, bu işletmelerin gelişkin teknolojili, verimli ve etkin kuruluşlar haline gelmeleri sağlanmalıdır.

36- Ulusal savunma ile doğrudan ilgili sanayiler kamunun mülkiyetinde ve demokratik yönetiminde bulunmalıdır.

37- Ülkemizin önemli doğal kaynakları, çalışanların etkin yönetime katılımıyla, kamu kurum ve kuruluşları tarafından işletilmelidir.

Kıyılar kamu mülkiyetinde olmalı ve ormanlar kamu mülkiyetinde kalmalıdır.

38- Enerji, bir kamu hizmeti olarak devletçe üretilmeli ve devletçe dağıtılmalıdır. Kamu işletmeleri eliyle çağdaş teknolojiye deniz ve demiryolu ulaştırmacılığı geliştirilmelidir. Kamu hizmeti niteliğindeki posta ve telefon hizmetleri kamu kurum ve kuruluşları tarafından yerine getirilmelidir:

39- Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomik ve siyasal bağımsızlığının ana dayanaklarından olan kamu iktisadi teşebbüsleri, özelleştirme adı altında değerlerinin çok altında fiyatlarla yerli ve yabancı kişi ve kuruluşlara yağmaltılmamalı, sendikasıylaştırmanın ve işçileri köleleştirmenin bir aracı olan özelleştirme durdurulmalıdır. Günümüzde ulus-devletin ve vatandaşla Devletimiz arasındaki bağın daha

güçlendirilmesinin ana araçlarından olan kamu kurum ve kuruluşlarının ve KİT'lerin özelleştirilmesi durdurulmalı ve engellenmelidir. Özelleştirmelerin iptaline ilişkin yargı kararları uygulanmalıdır. Yanlış siyasi kararlar nedeniyle veya sermayeyi desteklemek amacıyla uygun olmayan yerlerde ve geri teknolojiyle kurulan ve yeni teknoloji kullanılmasını sağlayacak yatırımlarla rasyonel hale getirilmesi olanaklı olmadığı, demokratik yapılı bir ekonomik ve sosyal konseyde görüşülüp karara bağlanarak tespit edilecek kamu işletmeleri, bir süreç içinde elden çıkarılmalı veya tasfiye edilmelidir. Bu işyerlerindeki işçiler başka kamu işyerlerine yerleştirilmelidir. Bu kararda yalnızca sözkonusu işletmenin karı veya zararı değil, bu işletmenin ülke ekonomisine, yöre ekonomisine ve toplumsal hayata doğrudan ve dolaylı olumlu etkileri de gözönünde bulundurulmalıdır.

40- ay ve tütün gibi küçük üreticilik için önemli alanlarda kamu tekeli yeniden kurulmalıdır.

41- Yerli ürünlerin kullanımını özendiren politikalar izlenmelidir.

42- Kamu kurum ve kuruluşları özel sektöre fason üretim yaptıırma uygulamasını asgariye indirmelidir. Kamu kurum ve kuruluşları ellerindeki makine ve teçhizatı geliştirerek ve etkili bir biçimde kullanarak, emanet işleri artırmalıdır.

43- Kayıt-dışı ekonomi ve vergi kaçakçılığı önlenmeli, vergi kaçırıcılara devlet malını çalışanlarla aynı ceza verilmelidir.

44- Sermaye ve tarıma sağlanan vergi ayrıcalıkları ve istisnaları kaldırılmalıdır. Vergi yükü, kazanç ve servete göre adaletli bir bi-

çimde dağılmalıdır. Başta spekülatörler, rantiyeler, büyük toprak sahipleri, büyük tüccarlar, ithalat ve ihracatçılar ve bankacılar olmak üzere tüm sermaye ve servet sahipleri etkili bir biçimde vergilendirilmelidir. İşçilerin ve memurların sırtındaki gelir vergisi ve dolaylı vergi yükü azaltılmalıdır. Asgari ücret miktarı kadar gelirden vergi kesilmemelidir. Doğal afetlere maruz kalan ücretlilerin vergi iadeleleri, harcamaları sırasında almış oldukları fiş ve faturaların yok olması nedeniyle, toplam brüt gelirleri üzerinden hesaplanarak ödenmelidir.

45- Türkiye, Avrupa Birliği'nin eşit koşullarla tam üyesi olmalı, Avrupa Birliği ile olan ilişkiler bu anlayışla biçimlendirilmelidir. İthal ürünlerin yerli sanayimizi yok etmesine izin verilmemeli, gümrük birliğinin sakıncalarını giderici önlemler alınmalıdır.

C. SOSYAL POLİTİKALAR

46- Anayasanın emrettiği sosyal devlet anlayışı hayata geçirilmelidir. Depremlerden ve diğer doğal afetlerden zarar görenlerin barınma ve diğer ihtiyaçları, sosyal devlet anlayışı çerçevesinde, Devletimizce karşılanmalıdır. Çürük inşaatların ve yanlış yapılaşmanın sorumluları hakkında soruşturma açılmalıdır.

47- Aile toplumun temelidir. Devlet, her ailenin istihdam, konut, beslenme, sağlık, çocuk yetiştirme, eğitim ve ulaştırma konularındaki gereksinimlerinin karşılanmasında sorumluluk sahibi olmalı ve bu sorumluluğunu öncelikle yerine getirmelidir.

48- Kamu harcamalarında sosyal adaletin sağlanması ve sosyal devlet anlayışının gereklerinin yerine getirilmesine öncelik verilmelidir. Eğitim, sağlık, toplu konut, ulaştırma

harcamalarının bütçe içindeki payı artırılmalıdır.

49- Sağlık hizmetleri devlet tarafından, parasız olarak sağlanmalıdır. Koruyucu hekimliğe önem verilmelidir. Sağlık personeli sayısı ve niteliği yükseltilmelidir.

50- Devlet bütçesinden eğitime ayrılan kaynaklar artırılmalıdır. Eğitim, devlet tarafından parasız olarak yapılmalıdır. Eğitim alanında özel teşebbüsün teşvik edilmesine son verilmeli, olanakları sınırlı öğrencilere yaygın bir biçimde ve yeterli miktarda burs sağlanmalıdır.

51- Eğitim programları çağın gelişmelerine ayak uydurmalı, çağdaş bilgilerle donanmış, düşünme ve problem çözme yeteneği gelişmiş bireyler yetiştirilmelidir. Okul, teçhizat ve eğitim personeli sayısı ve niteliği yükseltilme-

lidir. Mesleki eğitimde okul-işyeri bağlantısı geliştirilmelidir.

52- Kentlerde belediyelerin mülkiyetinde ve halkın denetimindeki toplu taşımacılık teşvik edilmelidir.

53- Asgari ücret, iki çocuklu bir ailenin insanca yaşamasına yeterli düzeyde olmalı ve altı ayda bir enflasyona ve ekonomik büyümeye endeksli olarak artırılmalıdır. Asgari ücret tespit komisyonu demokratik bir yapıya kavuşturulmalıdır.

54- Emekli, dul ve yetim aylıkları, gerektiğinde devlet desteğiyle yükseltilerek, bu kişilerin insanca yaşamalarına olanak sağlanmalıdır.

55- İşçi-memur ayrımı, Devletin ihtiyaçları, evrensel ilkeler ve günümüzdeki çalışma

şartları gözönünde bulundurularak ve 28 Kasım 1976 tarihli Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlanan Komisyon Raporu doğrultusunda, demokratik danışma ve karar mekanizmaları içinde, netleştirilmeli; işçi ücretleri ile memur aylıkları, insanca yaşamaya yetecek düzeye çıkarılmalıdır.

56- Ücretlerde, maaşlarda ve emekli aylıklarında yapılan artışlar en az bir önceki dönemin enflasyonu oranında olmalıdır.

57- Devlet, tüketiciyi koruyucu mevzuatın etkili bir biçimde uygulanmasını sağlamalıdır. TÜRK-İŞ, sendikal mücadelede, tüketiciyi koruyucu mevzuatı ve tüketici boykotlarını da etkili bir biçimde kullanacaktır.

58- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından üretilen malların ve sunulan hizmetlerin fiyatlandırılmasında, "sosyal devlet" anlayışı te-

mel alınmalıdır. Tanzim satışları, subvansiyonlar ve destekleme alımları gibi yollarla, gelir ve servet dağılımındaki büyük adaletsizliği azaltmaya yönelik girişimlerde bulunulmalıdır.

59- İş güvencesinin olmadığı koşullarda tek başına işsizlik sigortası büyük eksiklikler taşımaktadır. İş güvencesi sağlanmalı ve mevcut işsizlik sigortası, hak kazanma koşulları, hak düşürücü nedenler, işsizlik ödeneğinin miktarı ve süresi konularında Avrupa Birliği standartlarına uygun hale getirilmelidir. İşsizlik sigortasının sona ermesi durumunda devlet sosyal yardım yapmalıdır.

60- Kadınların işgücüne katılımlarını ve ücret veya maaş karşılığı çalışma olanaklarını artırmak, çalışmakta olanların karşılaştıkları sorunları çözmek için genel ekonomik ve

sosyal politikalar geliştirilmelidir. Kadının toplumsal statüsünü iyileştirmeye yönelik, gerektiğinde olumlu ayrımcılık da içeren politikalar belirlenip, kalkınma planlarında yer almalı ve uygulamada somutlaştırılmalıdır. Kadın istihdamını engelleyen unsurların ortadan kaldırılması ve teşvik edici yasal düzenlemelerin yapılması ve uygulanması sağlanmalıdır.

61- Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 103, 140, 156, 157 ve 168 sayılı Sözleşmeleri onaylanmalı ve iç mevzuata aktarılmalıdır.

62- Medeni Kanun'da, Türk Ceza Kanunu'nda, İş Kanunu'nda ve diğer mevzuatta yer alan ve kadına karşı ayrımcılığa doğrudan ya da dolaylı olarak yol açan maddeler değiştirilmelidir.

63- Ücretli doğum izni artırılmalıdır. Analık haliyle bağlantılı olarak haksız işten çıkarma-

lara son verecek ve iş güvencesi sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

64- Üst sınır bir yıl olmak üzere, çalışan kadınlara ücretli süt izni kullanma hakkı verilmelidir.

65. Türkiye koşullarına uygun bir süre için, ücretli ebeveyn izni ve ailevi nedenlerle izin bütün işçiler için benimsenmelidir. Bu izinleri kullanan işçilerin aynı koşullarla, aynı yada benzer işlerine dönmeleri garanti edilmelidir.

66- 0-6 yaş grubu çocukların bakımı sosyal devlet anlayışıyla ele alınmalı ve yerel ve merkezi yönetimler bu amaca yönelik tesislerin kurulmasını, işletilmesini ve aile sahibi işçilerin hizmetine sunulmasını sağlamalıdır.

67- Şiddete uğrayan kadınlar için başvuru yerleri sağlanmalı, danışma hizmeti yapan

kuruluşlar açılmalı, kadınların bu konuda bilinçlendirilmesi için eğitim verilmelidir.

68- Kadın işçiler için mesleki eğitim ve kız çocuklarının örgün eğitimden kesintisiz yararlanmasının olanakları yaratılmalıdır.

69- Kadın ve erkek işi ayırımına son verilmesi, yasalarda yer alan eşit değerdeki işe eşit ücret ilkesinin hayata geçirilmesi için gereken düzenlemeler yapılmalı, önlemler alınmalıdır.

70- Çalışan çocuklarla ilgili yasa ve diğer mevzuat dağınıklıktan kurtarılarak tek yasada toplanmalı; bu yasaya tarım kesiminde ve sokakta çalışan çocukların korunmasına ilişkin hükümler konmalı ve anılan yasa, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün asgari çalışma yaşını belirleyen 138 sayılı Sözleşme ve ilgili Tavsiye Kararlarına uygun olmalıdır. 15 ya-

şından küçük çocukların çalıştırılmaları kesinlikle engellenmelidir.

71- İtibari hizmet fiili hizmete dönüştürülmeli, 5434 sayılı Yasada geçerli olan yüzde 50 uygulaması işçilere de geçerli kılınmalı, bu süre kıdem tazminatının hesabında ve yaşlılık aylığının belirlenmesinde dikkate alınmalı, bu uygulama tüm ağır ve tehlikeli işleri kapsayacak biçimde genişletilmelidir.

72- Yabancıların ülkemizde kaçak olarak çalışmaları önlenmelidir. Özellikle İncirlik Hava Üssündeki kaçak yabancı işçi istihdamına kesinlikle engel olunmalıdır. Kaçak işçi çalıştırmanın, bordroda düşük ücret ve kısa çalışma süresi göstermenin cezası artırılmalıdır. Kaçak işçilik, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, SSK ve Maliye Bakanlığı'nın sendikalarla birlikte yapacakları çalışmayla, ön-

lenmelidir. Gazetecilik işkolunda "stajyer gazeteci" adı altında kaçak işçi çalıştırılması ile "telif hakkı" uygulamasının suistimali önlenmelidir.

73- Sendikasıylaştırmanın bir aracı olarak kullanılan taşeronluk önlenmelidir. Günümüzde, 94 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi, ilgili Bakanlar Kurulu kararı ve kamu kesimi toplu iş sözleşmelerine konan hüküm uyarınca, kamu kurum ve kuruluşları tarafından ihaleyle yaptırılan tüm işlerde, işkolunda bağitlanmış toplu iş sözleşmesinin ücretlere ve diğeri konulara ilişkin hükümlerinin sendika üyesi olmasalar dahi taşeron işçilerine ve fason olarak iş yapan işyerlerinin işçilerine uygulanması sağlanmalıdır. TÜRKİŞ, taşeronlaşmaya karşı ülke çapında bir kampanya örgütleyecek, 94 sayılı Sözleşme

ile ilgili mevzuatın öğrenilmesi ve kullanılması için daha yoğun bir çaba harcayacaktır.

74- Çalışma yaşamına ilişkin düzenlemeleri ihlal eden işverenlere verilen cezalar caydırıcı bir düzeye çıkarılmalıdır.

75- İşçi sağlığı ve iş güvenliğine ilişkin mevzuat, yeni teknolojiler ve girdiler gözönüne alınarak, çağdaşlaştırılmalıdır. İşçi sağlığı kurulları demokratik bir yapıya kavuşturulmalı, bu kurulların yetkileri artırılmalı ve etkin bir biçimde çalışmaları sağlanmalıdır. İşe yeni alınan işçilere, çalışma saatleri içinde, işçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimi yaptırılmalıdır. TRT'de, sendikalarla işbirliği içinde, işçi sağlığı ve iş güvenliği konularında düzenli programlar yayınlanmalıdır.

76- Sosyal güvenlik sosyal devlet anlayışıyla gerçekleştirilmelidir. Sosyal güvenliğin

finansmanına devlet de katılmalı, sosyal sigorta primi işçi ve işveren payı azaltılmalıdır. Devlet, sosyal güvenliğin finansmanına katkıda bulunduğu oranda SSK yönetiminde temsil edilmelidir. SSK yönetimi demokratik ve özerk bir hale getirilmelidir. SSK, karşılığında prim almadığı sosyal risklerden sorumlu tutulmamalıdır. SSK'nın müfettiş sayısı artırılmalı, müfettişlerin yetkileri ve denetimi daha etkili hale getirilmelidir. SSK, özel sosyal güvenlik kuruluşları, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur sigortalıları arasında yükümlülükler ve haklar konusunda uyum sağlanmalıdır.

77- Ülkemizin, yüzyılımızdaki en büyük doğal felaketinin telaşı içinde olduğu ve depremzedelerin yardımına koştuğu bir dönemde, IMF'nin talimatları doğrultusunda kabul edilen 4447 sayılı Yasa ile yokedilen haklarımız geri verilmelidir. Yaşlılık aylığına hak ka-

zanma koşulları, sigorta tekniği gözönünde bulundurularak, Sosyal Sigortalar Kurumu'na prim ödeyenlerin temsilcileri tarafından demokratik biçimde belirlenmelidir. Sosyal sigorta primlerinin işverenlerce zamanında yatırılmasını sağlayacak yasal ve idari düzenlemeler yapılmalıdır. SSK alacaklarının faizleri affedilmemeli, alacaklar takside bağlanmalıdır. SSK genel kurulları her yıl toplanmalı ve önemli konularda karar ve ibra yetkisi tanınarak, danışma organı olmaktan çıkarılmalıdır. Sosyal güvenlikteki finansman açığının kapatılması için SSK gayrimenkullerinin satışı yoluna gidilmemelidir. SSK sağlık tesislerinin sağlık işletmesi haline getirilerek özelleştirilmesi girişimlerine son verilmelidir. Özel sigorta programları devlet tarafından sıkı bir biçimde denetlenmelidir.

78- Tüketim kooperatifçiliği ve kırsal kesimde demokratik kooperatifçilik desteklenmelidir. Tarım satış ve kredi kooperatiflerinin ve merkez birliklerinin yönetimi demokratik ve özerk olmalıdır.

79- Çevre korunmalı, çevrenin temizlenmesinin maliyetini kirletenler ödemelidir.

80- Çıracılık ve mesleki eğitim yeniden yapılandırılarak, çocuklar çıracılık ve mesleki eğitimin koruyucu şemsiyesi altına alınmalıdır.

81- Özellikle düzensiz sektörde ağır, tehlikeli ve kötü koşullarda çalışan 15-18 yaş grubundaki çocukların çalışma koşulları iyileştirilmeli; fiziksel ve ruhsal konumları çalıştıkları sektörlere uygun olmayan çocukların çalışmaları önlenmelidir.

D. ÇALIŞMA YAŞAMI VE SENDİKAL HAKLAR

82- Ülkemizdeki çalışma mevzuatı bir bütün olarak Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ilkeleri ve Türkiye tarafından onaylanmış Sözleşmeleri ile uyumlu hale getirilmelidir.

83- Avrupa Sosyal Şartı'nın Türkiye tarafından onaylanmamış olan maddeleri Bakanlar Kurulu tarafından derhal onaylanmalıdır.

84- Kamu kesiminde ve özel kesimde tüm ücretli çalışanların, Türkiye tarafından onaylanmış Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmeleri'nden kaynaklanan sendikalarda örgütlenme, toplu pazarlık ve grev haklarını kullanmalarının önündeki iç hukuk engelleri kaldırılmalıdır.

85- Kamu çalışanlarının Türkiye tarafından onaylanmış Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmelerinde yer alan sendikalaşma, toplu pazarlık ve grev haklarını kullanmalarının önündeki idari ve hukuksal engeller kaldırılmalıdır.

86- Tüm ücretli çalışanlar aynı hak ve özgürlüklere sahip olmalıdır. İşçi sınıfının ayrılmaz bir parçasını oluşturan memur ve sözleşmeli personel statülerindeki kamu çalışanları da diğer işçilerle birlikte örgütlenebilmelidir. Sözleşmeli personel uygulamasına son verilmelidir. İşçi statüsünde çalışanların memur ve sözleşmeli personel statüsüne geçirilmesi uygulamasına son verilmelidir.

87- İşçi ve memur statülerinde istihdam edilen ve aynı işi yapan kamu ücretli çalışanları arasında ücret ve diğer hak ve özgürlük-

ler konusundaki farklar, işyerlerinde huzursuzluk yarattığı gibi, Türkiye tarafından onaylanmış 111 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi'ni de ihlal etmektedir. Bu ayrımcılık, en gelişkin haklar diğer statülerde istihdam edilenlere yaygınlaştırılmak yoluyla, sona erdirilmelidir.

88- Tarım ve orman işçileri, ev hizmetlerinde çalışanlar, stajyer öğrenciler ve çıraklar, İş Yasası kapsamına alınmalıdır. Eve-iş-verme sistemi içinde çalışanlar da "işçi" sayılmalı ve işçiyi koruyucu mevzuatın kapsamı içine alınmalıdır. Özel radyo ve televizyonlarda ücret karşılığında çalışanlar 212 sayılı Basın İş Yasası kapsamına alınmalıdır.

89- Hizmet akdinin işveren tarafından geçerli bir nedene dayanmadan tek taraflı olarak feshedilmesine engel olunmalıdır. Bu ko-

nuda Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Türkiye tarafından onaylanmış 158 sayılı Sözleşmesi'nin gerekleri iç mevzuatımıza yansıtılmalıdır. İşten çıkarmanın geçerli bir nedene dayanmaması durumunda verilecek yargı kararıyla sözkonusu işçi işe geri döndürülebilir.

90- Haftalık çalışma süresi 1983 yılında yapılan bir yasa değişikliğiyle, ücrette bir azalma olmaksızın, 45 saate indirilmiştir. Avrupa Birliği ülkelerinde bu süre 40 saat ve altındadır. Haftalık çalışma süresi 40 saate indirilmelidir.

91- Mazeret izinleri ve yıllık ücretli izinler konularında Avrupa Birliği ülkelerinde geçerli olan düzeyler ülkemizde de uygulanmalıdır.

92- İş müfettişlerinin sayısı ve yetkileri artırılmalıdır.

93- 19.4.1981 gün ve 2448 sayılı Yasa ile toplu iş sözleşmeleri ile ödenebilecek ikramiye konusunda getirilen tavan kaldırılmalıdır.

94- 1475 sayılı İş Yasası'nın 14. maddesinde 12 Eylül sonrasında yapılan değişikliklerle getirilen kıdem tazminatı tavanı kaldırılmıştır. İşçinin kıdem tazminatı hakkında kesinlikle vazgeçilemez veya en küçük bir taviz bile verilemez. Bu hakkı daha da kısıtlamaya veya kaldırmaya yönelik herhangi bir ciddi girişime, üretimden gelen gücümüz ve siyasi gücümüz en etkili bir biçimde kullanılarak cevap verilecektir.

95- 12.7.1987 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan 87/11945 sayılı Bakanlar Kurulu kararı uyarınca ihtiyaç fazlası askerlik yükümlülerinin kamu kurum ve kuruluşlarında çalıştırılması uygulaması sona erdirilmelidir.

96- 1982 Anayasasının 18. maddesi ikinci fıkrasında olağanüstü hallerde vatandaşların zorla çalıştırılabileceği hükmü getirilmiştir. Türkiye tarafından onaylanmış 105 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi'ni ihlal eden bu hüküm kaldırılmalıdır.

97- 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın sıkıyönetim komutanlarına işçi ve memurları işten çıkarma ve bölge dışına gönderme yetkisi veren hükümleri, Türkiye tarafından onaylanmış 111 sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi'ni ihlal eden bir düzenlemedir. Bu hüküm kaldırılmalıdır.

98- Her türlü işçi alacağı ilke olarak zamanında ödenmelidir. İşçi alacaklarının gecikmesinde yargı kararına gerek kalmaksızın en yüksek oranlı mevduat faizi uygulanmalıdır.

99- Devlet İstatistik Enstitüsü, enflasyon

oranlarını saptayarak, ücret ve aylıkların belirlenmesi sürecini etkilemektedir. Ancak bu bilgiler sendikalara verilmemekte, sendikaların enflasyon oranlarının doğruluğunu denetleme olanağı ortadan kaldırılmaktadır. DİE'de işçilerin ve memurların yetkili örgütlerince belirlenecek temsilcileri bulunmalıdır.

100- Zorunlu tasarruf fonu için işçilerden yapılan yüzde 2'lik kesinti ile işverenlerin yüzde 3'lük katkısı, Cumhurbaşkanımız Sayın Süleyman Demirel'in 11.9.1996 tarihli gerekçesinde ifade edildiği gibi, işçi ücretlerine ve memur aylıklarına eklenmeli; 4447 sayılı Yasada öngörülen işsizlik sigortasına yüzde 3'lük işveren katkısı ayrıca ödenmeli; zorunlu tasarruf fonundaki para, nemalarıyla birlikte, hak sahiplerine ödenmelidir; konut edindirme fonundaki kaynak, yasadaki amacına uygun olarak kullanılmalıdır. Deprem bölgesindeki-

lerin zorunlu tasarruf fonundaki paraları ve nemaları ile konut edindirme fonunda hesaplarına yatırılmış para ve getirisi, depremzedelere derhal ödenmelidir.

101- 1 Mayıs, işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kutlanmalı ve genel tatil olmalıdır.

102- Zorunlu emeklilik uygulamasına başvurulmamalıdır.

103- Giderek yaygınlaştırılan kısmi süreli çalışma veya diğer esnek çalışma biçimlerinde, işçi hakları ve sendikal hak ve özgürlükler bakımından bir kaybın olmamasını sağlayacak düzenlemeler getirilmelidir. 5.7.1983 tarihinde çıkarılan Yüzde Yönetmeliği hükümleri uyarınca özellikle turizm sektöründe görülen "extra" çalışma uygulamasının işverenlerce istismar edilmesi önlenmeli, bu şekilde çalı-

şan işçilerin sendikalaşmasının ve sendikal haklardan yararlanmasının önündeki engeller kaldırılmalıdır.

104- Eve-iş-verme sistemi içinde çalışanlar da sendikalara üye olabilmeli ve işkolunda bağitlanmış olan toplu iş sözleşmelerinin hükümleri bu kişiler için de geçerli olmalıdır.

105- Çıraklar ve stajyer öğrenciler, sendikal hak ve özgürlüklerden yararlanabilmelidir. 5.6.1986 gün ve 3308 sayılı Yasada, çırakların ve stajyer öğrencilerin sendikalaşması, toplu pazarlık hakkından yararlanması ve greve katılması konusundaki yasaklar kaldırılmalıdır.

106- Özel güvenlik görevlilerinin sendikalaşmasını yasaklayan 22.7.1981 gün ve 2495 sayılı Yasa iptal edilmeli ve özel güvenlik gö-

revlilerinin sendikalaşmasına olanak tanınmalıdır.

107- Sendika üyeliklerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bildirme yükümlülüğü, yetki için başvurma tarihinde yerine getirilmelidir (ilgili madde: 2821/22).

108- Sendika üyeliklerini ilgili işverene bildirme yükümlülüğü yetkinin kesinleştiği tarihte yerine getirilmelidir (ilgili madde: 2822/13).

109- Sendika üyelik kayıtları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından değil, en fazla sayıda işçiyi temsil eden üst örgütün temsilcilerinin de yer aldığı bağımsız ve demokratik bir kurum tarafından tutulmalıdır.

110- İşyerinde çalışan sendika organlarında görevli işçilere de, işyeri sendika temsilcilerine tanınan teminat sağlanmalıdır. 135 sa-

yılı ILO Sözleşmesindeki tanımıyla tüm işçi temsilcilerine sağlanan güvence, görevlerinin sona ermesinden sonra da belirli bir süre devam etmelidir.

111- 4.10.1983 gün ve 2908 sayılı Dernekler Yasası uyarınca, sendikacıların diğer ülkelerdeki toplantılara katılabilmeleri ve yabancı uyruklu sendikacıların ülkemizdeki toplantılara katılabilmeleri için İçişleri Bakanlığı'ndan izin alınması gerekmektedir. Bu izin koşulu kaldırılmalıdır.

112- 5.6.1986 gün ve 3308 sayılı Yasa (M.32/h) uyarınca, sendikaların eğitim fonlarının yüzde 25'lik bölümünün Hükümetin denetimindeki bir fona aktarılma zorunluluğu kaldırılmalıdır.

113- Sendika aidatının miktarı ve aidat dışında sendika üyesinin ücretinden yapılabile-

cek kesinti konusunda 2821 sayılı Yasa'da (M.23) yer alan kısıtlamalar kaldırılmalı, bu konu sendika genel kurullarının iradesine bırakılmalıdır.

114- İşyeri sendika temsilcilerinin sayısı konusunda 2821 sayılı Yasada (M.34) yer alan kısıtlamalar kaldırılmalı, yasada asgari miktar belirlenmeli, işyerinde uygulanacak sayı tarafların iradesine bırakılmalıdır.

115- Sendika kurucusu, sendika yöneticisi ve işyeri sendika temsilcisi olabilmek için öngörülen önkoşulların büyük bir bölümü Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Türkiye tarafından onaylanmış Sözleşmelerine aykırıdır. Bu anti-demokratik kısıtlamalar kaldırılmalıdır.

116- Sendikacıların ve sendikaların siyasi alandaki faaliyetlerini kısıtlayan tüm yasaklama ve kısıtlamalar kaldırılmalıdır. TÜRK-İŞ,

Çalışanlar aleyhinde uygulama yapan hükümetler karşısında daha açık tavır alacak ve işçi sınıfının siyasi alandaki bağımsız gücünü daha da geliştirecek ve demokratik biçimde kullanacaktır. Çalışanların TBMM'de etkin bir biçimde temsilinin sağlanması için gerekli girişim ve çalışmalar yapılacaktır.

117- Sendikalar üzerindeki Devlet Denetleme Kurulu denetimi yetkisi sona erdirilmelidir, sendikaların denetimini yalnızca genel kurullar ve bu genel kurullarda seçilen denetim kurulları yerine getirmelidir.

118- 15.6.1985 gün ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Yasası, serbest bölgelerde kuruluş-tan sonraki on yıllık dönemde tüm grevleri yasaklamaktadır. Bu yasak kaldırılmalıdır. Serbest bölgelerde çalışan işçiler de tüm işçi haklarına ve sendikal hak ve özgürlüklere sahip olmalıdır.

119- Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde yetkili sendikanın tespiti, en fazla temsil niteliğine sahip işçi ve işveren sendika üst örgütleri temsilcilerinin de yer aldığı bağımsız ve demokratik bir kurum tarafından gerçekleştirilmelidir.

120- 12 Eylül öncesinde aynı işyeri için hem işyeri ve hem de işkolu toplu iş sözleşmesinin aynı anda uygulanması mümkündü. Günümüzde ise yalnızca ya işyeri, ya da işletme toplu iş sözleşmesi uygulanabilmektedir. İşkolu düzeyinde toplu iş sözleşmeleri bağitlanabilmelidir. İşkolu, işyeri ve işletme düzeylerinde toplu iş sözleşmeleri aynı anda uygulanabilmelidir.

121- Toplu sözleşme görüşmelerinin 60 gün süreyle kısıtlanması uygulamasına son verilmelidir.

122- Toplu pazarlık görüşmelerinde zorunlu arabuluculuk aşaması kaldırılmalı, taraflar isterlerse arabulucu kurumunu kullanmalıdır.

123- Bakanlar Kurulu tarafından 2822 sayılı Yasanın 11. maddesi uyarınca teşmil edilen bir toplu iş sözleşmesinin yürürlük süresi sona erene kadar işyerinde yeni bir toplu iş sözleşmesi bağtlanamamaktadır. Teşmil edilen bir toplu iş sözleşmesinin uygulandığı işyerindeki işçilerin bir sendikada örgütlenmeleri durumunda, bu süre içinde dahi yeni toplu sözleşme imzalanabilmelidir.

124- Bir toplu iş sözleşmesinin yürürlük süresi içinde yeniden menfaat uyuşmazlığı çıkarılabilmelidir.

125- Türkiye, tüm ücretli çalışanların grev hakkını düzenleyen 87 sayılı ILO Sözleşmesi'ni onaylamıştır. Uluslararası Çalışma Örgü-

tü yetkili organlarının 87 sayılı Sözleşme ile ilgili olarak grev hakkı konusunda kabul ettiği ilkeler doğrultusunda, barışçıl olmak koşuluyla, her türlü grev yasal kabul edilmeli, onaylanmış Sözleşmenin gerekleri ülkemizde de geçerli kılınmalıdır. Genel Kurulumuz, tüm çalışanların haklı taleplerimiz için gerçekleştirdikleri tüm meşru ve demokratik eylemleri ve grevleri desteklemektedir.

126- 1402 sayılı Yasa uyarınca (M.3/f), sıkıyönetim dönemlerinde sıkıyönetim komutanı grev hakkının kullanılmasını sürekli olarak yasaklayabilir veya izne bağlayabilir. Bu düzenleme ve uygulama kaldırılmalıdır. Olağanüstü hal uygulanan bölgelerde olağanüstü hal valisinin grevleri durdurma yetkisi kaldırılmalıdır.

127- Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Türkiye tarafından onaylanmış 87 sayılı Sözleş-

mesi, barışçıl olmak koşuluyla iş yavaşlatma ve işyeri işgalinin yasal kabul edilmesini gerektirmektedir. Ülkemizdeki çalışma mevzuatı ve uygulama da buna uygun hale getirilmelidir.

128- Milli Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca doğrudan işletilen işyerlerinde 12 Eylül öncesinde grev yasağı yoktu; grev hakkının kullanılması bazı önkoşullara bağlanmıştı. Günümüzde bu işyerlerinde geçerli olan grev yasağı kaldırılmalıdır.

129- Genel grev yasal bir hak olarak tanınmalıdır. Hak grevi hakkı yeniden tanınmalıdır. Dayanışma grevi yasal bir hak olarak tanınmalıdır. Sendikasız işçilere de grev hakkı tanınmalıdır. İşçiler ve sendikalar, toplu sözleşme ile doğrudan ilişkili olmayan konularda

da grev hakkına sahip olmalıdır. Konfederasyonların da grev kararı alma ve uygulama yetkisi olmalıdır.

130- Sendikanın yetkili organ kararlarıyla sorumlu olmadığı hiçbir eylem nedeniyle sendikaya mali yükümlölük getirilmemelidir.

131- Su, elektrik, havagazı, termik santral-
larını besleyen linyit üretimi, tabii gaz ve petrol sondajı, üretimi, tasfiyesi ve dağıtımı ile, üretimi nafta veya tabii gazdan başlayan petrokimya işlerinde grev yasağı kaldırılmalıdır. Banka ve noterlik hizmetlerinde grev yasağı kaldırılmalıdır. Kamu kuruluşlarınca yürütülen şehiriçi deniz, kara ve demiryolu ve diğer raylı toplu yolcu ulaştırma hizmetlerinde grev yasağı kaldırılmalıdır. Eğitim ve öğretim kurumlarında grev yasağı kaldırılmalıdır. Sağlık hizmetlerinde acil servisler ve işler dışın-

daki birimlerde grev yasağı kaldırılmalıdır. Bu yasaklar, Türkiye tarafından onaylanmış bulunan 87 sayılı ILO Sözleşmesi ile temelden çelişmektedir.

132- Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Türkiye'nin onaylamış olduğu 87, 98 ve 151 sayılı Sözleşmelerden kaynaklanan sendikalaşma, grevli toplu pazarlık ve barışçıl eylem haklarını kullandıkları için işçiler, kamu çalışanları ve sendikacılar ve ayrıca sendikalar hakkında açılan davalar sona erdirilmeli, bu meşru haklarını kullanan kişiler ve kuruluşlar hakkında verilen cezalar iptal edilmelidir.

133- Bakanlar Kurulu'nun grev erteleme yetkisi kaldırılmalıdır.

134- Grev gözcülerine barınak yapılmasını yasaklayan hüküm kaldırılmalıdır. Grev sırasında grev uygulanan işyerinin girişlerine ası-

labilecek afiş ve pankartlar konusundaki kısıtlama ve yasaklamalar kaldırılmalıdır. Grev gözcülerinin sayısı ve faaliyeti konusundaki kısıtlama ve yasaklamalar kaldırılmalıdır.

135- 12 Eylül öncesinde alınan grev kararının 60 gün içinde uygulanması zorunluluğu yoktu. 2822 sayılı Yasada öngörülen bu düzenleme ILO ilkelerine de aykırıdır. Bu kısıtlama kaldırılmalıdır. 12 Eylül öncesinde, grev uygulama kararını 6 işgünü önceden işveren bildirme zorunluluğu yoktu. 2822 sayılı yasa da öngörülen bu düzenleme ILO ilkelerine de aykırıdır. Bu kısıtlama kaldırılmalıdır.

136- Grev sırasında işyerini terk etme yükümlülüğü Türkiye tarafından onaylanmış Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmeleriyle çelişmektedir. Bu yükümlülük kaldırılmalıdır.

137- Usul hatası nedeniyle işçilerin ve sendikaların grev hakkının ortadan kalkması engellenmelidir.

138- Mahkemelerin, " grev hakkının iyi niyet kurallarına aykırı tarzda, toplum zararına ve milli serveti tahrip edecek şekilde kullanılması" gibi gerekçelerle grevi durdurma hakkı (2822/47) kaldırılmalıdır.

139- Grevi uygulayan sendikanın işyerindeki üyelerinin dörtte üçünün sendika üyeliğinden ayrılması durumunda mahkemelere grevi durdurma yetkisi veren hüküm (2822/51) kaldırılmalıdır.

140- 12 Eylül öncesinde, uygulanan bir grevin ardından, bağitlanan toplu iş sözleşmesi ile grev süresinin ücretinin işçilere ödenmesi olanaklıydı. 2822 sayılı Yasanın 42. maddesi bu uygulamayı yasaklamaktadır.

Bu yasak kaldırılarak, grev süresinin ücretinin ödenip ödenmeyeceği tarafların iradesine bırakılmalıdır.

141- Kamu kesimindeki geçici işçilerin kadroya geçirilmeleri sağlanmalıdır.

142- Mevsimlik işlerde işçilerin işe giriş ve işten çıkış tarihleri önceden belirlenmeli ve açıklanmalıdır. Geçici ve mevsimlik işçilerin çalışma süreleri uzatılmalıdır.

143- Ormancılıkta vahidi fiyat uygulamasına son verilmelidir. Orman yangın işçileri döner sermayeden alınıp katma bütçeye dahil edilmelidir. Dikim ve teras işleri taşeronla verilmemelidir.

144- Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı işyerlerine ilişkin mevzuat, çağdaş işçi haklarına ve sendikal hak ve özgürlüklere uygun hale getirilmelidir.

145- Kamu işveren sendikaları kapatılmalıdır.

146- Lokavt yasaklanmalıdır.

147 - Kamu kesimi işverenlerinin özel sektör işverenleri ile aynı örgütlere üye olmaları yasaklanmalıdır.

148 - TÜRK-İŞ, daha da yoğunlaştıracığı eğitim faaliyetlerinde bu temel ilkeleri öne çıkaracak ve esas alacaktır.

149 - TÜRK-İŞ, tüm ülke çapında kaçak işçilikle mücadele kampanyası düzenleyecek; sendikaların örgütlenme çalışmalarına destek sağlayacak, şirketlerin durumu ve yapısı konusunda gerekli bilgileri temin edecek; sendikalar arasında koordinasyonu düzenleyecek ve uluslararası düzeyde işbirliği ve da-

yanışmanın geliştirilmesi için gerekli girişimlerde bulunacaktır.

150 - TÜRK-İŞ, Türkiye Cumhuriyeti'nin üniter devlet yapısının bütünlüğünü ve bağımsızlığını, Atatürk ilkelerini ve aydınlanma ve çağdaşlaşma ülküsünü, laik ve demokratik sosyal hukuk devletini, insan haklarını ve parlamenter demokratik düzeni savunan ve her türlü zor ve şiddete karşı çıkan kuruluşlarla, bu kararların hayata geçirilmesi doğrultusunda işbirliği yapacaktır. Emek Platformu içindeki işbirliği ve dayanışma sürdürülecektir. TÜRK-İŞ, tüm işçileri ve sendikaları TÜRK-İŞ'in çatısı altında birleşmeye çağırmaktadır.

TÜRK-İŞ 18. GENEL KURULU

KARARLAR KOMİSYONU

Komisyon Başkanı
Erdoğan ÇAKIR
Liman-İş Sendikası
Genel Sekreteri

Komisyon Sözcüsü
Hikmet BÜLBÜL
Selüloz-İş Sendikası
Genel Mali Sekreteri

Komisyon Raportörü
Şeref KORUR
Teksif Sendikası
Adana Şube Başkanı

Komisyon Üyesi
Abdurrahman SARÇIN
Dokgemi-İş Sendikası
Genel Eğitim Sekreteri

Komisyon Üyesi
Mustafa AK
Türk Harb-İş Sendikası
Genel Başkan Yrd.

Komisyon Üyesi
Ercan İPEKÇİ
TGS
Genel Sekreteri

Komisyon Üyesi
İsmet YILGIT
Petrol-İş Sendikası

TÜRK-İŞ EĞİTİM YAYINLARI DİZİSİ

1. SENDİKACILIK TARİHİ
Yıldırım KOÇ
2. TÜKETİCİ HAKLARI
Sinan VARGİ
3. ASGARİ ÜCRET
Enis BAĞDADIOĞLU
4. İŞ KANUNU VE TEMEL HAKLARIMIZ
Av. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU - Av. H. Ferhan TUNCEL
5. ULUSLARARASI SENDİKAL ÖRGÜTLENMELER
Hakan SUKUN
6. ÇALIŞAN ÇOCUKLARIN KORUNMASI VE
TÜRK-İŞİN FAALİYETLERİ
Özcan KARABULUT
7. ÖZELLEŞTİRME
Prof. Dr. Oğuz OYAN
8. İŞ GÜVENCESİ
Yıldırım KOÇ
9. ÇEVRENİN KORUNMASI VE SENDİKALAR
Sinan VARGİ
10. GÜNCEL SORUNLARIMIZ VE TALEPLERİMİZ
Yıldırım KOÇ
11. TÜRKİYE VE AVRUPA BİRLİĞİ
Şeyma İpek KOSTEKİ
12. NİÇİN SENDİKA ? NASIL SENDİKA ?
Yıldırım KOÇ
13. SOSYAL GÜVENLİK
Ahmet ŞEN
14. TÜRKİYE'DE GREV HAKKI
Yıldırım KOÇ
15. GREV NASIL YAPILIR ?
Av. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU - Av. H. Ferhan TUNCEL
16. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ
Nami TAN
17. SENDİKACILIK, SİYASET
Yıldırım KOÇ
18. İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ
Selahattin DERTLİ
19. GENÇ İŞÇİLERİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM
YOLLARI
Özcan KARABULUT
20. ÇALIŞMA HAYATININ ÖNEMİ
Necati BALTA
21. TÜRKİYE'DE EK
Yıldırım KOÇ
22. SERBEST BÖLGE
Selahattin OKUR
23. ULUSLARARASI
Hülya UZUNER
24. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE
Şeyma İpek KOSTEKİ
25. HÜKÜMET PROGRAMLARINDA ÇALIŞMA
YAŞAMI (1990 - 1999)
Canan KOÇ
26. TÜRKİYE'DE YABANCI KAÇAK İŞÇİLER
Yıldırım KOÇ
27. KADIN İŞÇİLER VE SORUNLARI
Sakine UYGUR
28. BİLİNÇLİ TÜKETİM
Sinan VARGİ
29. SENDİKALAR VE TEMEL İŞLEVLERİ
Av. Hüseyin EKMEKÇİOĞLU - Av. H. Ferhan TUNCEL
30. İŞÇİLER AÇISINDAN ÜCRET
Enis BAĞDADIOĞLU
31. TÜRKİYE'DE SENDİKALAŞMA HAKKI ve İLO
İLKELERİ
Yıldırım KOÇ
32. TÜRKİYE'DE İŞÇİ SINIFIN YAPISI
Yıldırım KOÇ
33. KIDEM TAZMİNATI
Av. Murat ÖZVERİ
34. ESNEKLİK
Av. Murat ÖZVERİ
35. SOSYAL GÜVENLİKTEKİ KAYIPLAR ve İŞSİZLİK
SİGORTASI
Yıldırım KOÇ
36. MEDYA ve SENDİKALAR
Hasan BENLİ
37. NASIL BİR VERGİ POLİTİKASI
Prof. Dr. Oğuz OYAN
38. DERİ İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Selahattin OKUR
39. TÜRKİYE'DE YABANCI SERMAYELİ
ŞİRKETLERDE SENDİKALAŞMA
Yıldırım KOÇ
40. SENDİKACILIĞIN GÜNCEL SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
41. GENEL KURUL KARARLARI
42. ULUSLARARASI SENDİKACILIK HAREKETİ
Yıldırım KOÇ
43. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
44. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
45. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
46. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
47. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
48. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
49. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
50. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
51. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
52. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
53. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
54. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
55. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
56. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
57. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
58. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
59. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
60. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
61. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
62. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
63. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
64. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
65. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
66. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
67. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
68. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
69. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
70. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
71. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
72. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
73. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
74. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
75. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
76. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
77. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
78. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
79. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
80. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
81. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
82. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
83. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
84. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
85. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
86. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
87. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
88. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
89. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
90. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
91. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
92. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
93. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
94. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
95. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
96. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
97. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
98. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
99. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ
100. İŞÇİLERİNİN SORUNLARI
Yıldırım KOÇ

TÜRK-İŞ Bilgi Merkez:

331.88 GEN 2000

İŞÇİLERİNİN SORUNLARI

ERİ

FİŞBİRLİĞİ VE

İ - Av. H. Ferhan TUNCEL
VE İŞÇİ HAKLARI

İSYAL DEVLET